

Kurs je zaměřen na mladé lidi, jimž bylo veškeré humanitní vzdělání znemožněno. Bude provázen paralelními přednáškami sociologickými a politologickými. Z toho vychází předpokládaná frekvence přednášek a předpokládaná doba trvání kurzu. Počítá se s jednou přednáškou (lekcí) měsíčně; v případě, že bude možno uspořádat přednášek více, může být každá z nich zdvojena, a to především diskusí o thematu každé příslušné lekce, případně referáty o základní doporučené literatuře. Předpokládá se 10 základních přednášek z každého oboru - kurs je tedy rozpočten na 2 1/2 roku.

Cílem kurzu československých dějin na základní úrovni je objasnit historické důvody vzniku a dalšího trvání československého státu jako státní formy, která optimálně umožňuje uskutečnit humanistické a demokratické ideály Čechů a Slováků.

Themata jednotlivých přednášek :

1/ Úvodní přednáška :

Smysl studia dějin všeobecně. Smysl studia československých dějin pro nynější mladou generaci Čechů a Slováků.

Dějiny jako objektivní proces a dějiny (dějepisectví) jako součást národní kultury.

Vznik civilizačních okruhů. Evropské jeviště. Osídlení naší země. Fyzická a etnická povaha obyvatelstva naší země na úsvitu dějin- jeho skladba.

2/ První epocha dějin : Stará Morava.

Stará Morava jako počátek dějin a jako první stát předků nynějších národů Slováků a Čechů.

Cyrilometodějská mise jako výsledek kulturní iniciativy Staré Moravy a její dědictví v dějinách Evropy.

Ocenění tohoto dědictví nynějším papežem jako světově historicky významného.

Universální význam tohoto dědictví našich předků - a jejich vyřazení z něho. A proč?

Důvody: zničení staromoravského státu, nedůslednost našich předků v jeho obrazu, nepevnost ve svébytné tradici. A důsledky pro ně.

3/ Druhá epocha dějin: středověký český stát.

Vznik českého národa jako jednoho z prvních národů středověké Evropy. (Seibtova teorie).

Periferní postavení Čech v katolickém křesťanstvu jako faktor urychlující reformaci. Česká reformace jako o 100 let předcházející reformaci lutersko-helvetské i reformě katolické.

České státní vědomí v konfrontaci s dynastickým principem německých

a ostatních kontinentálně evropských států.

České státní zřízení a úloha měst v něm v konfrontaci s německými stavovskými státy.

Princip relativní náboženské tolerance v Čechách a na Moravě ve srovnání se soudobou Evropou.

Dědictví české reformace jako faktor významu světově historického. Jeho význam pro evropský Sever a Západ.

Vyřazení Čech z této tradice, a proc :

Nedůslednost našich předků ve zbrojné obraně universální hodnoty, kterou Češi pomohli vytvořit. Důsledky: Zničení starých Čech, s nimi i staročeského národa, jeho tradice, jeho státních a kulturních principů.

4/Vznik dvou národů :

Slovenský osvícenský racionalismus, ovlivněný tradicí starých Čech jako počátek tzv. národního probuzení, tj. vzniku dvou novodobých národů. Masarykovo a Pekařovo chápání tohoto problému.

Moderní demokratické ideje jako zdroj národní ideje Čechů a Slováků. Revoluce let 1848/49 jako vstup českého a slovenského národa na politické dějiště Evropy. Charakteristická shodnost zájmů obou národů. Dočasná porážka obou národů v jejich politickém úsilí; následující období drobné práce, jíž je připravována národní revoluce.

5/První světová válka a "první odboj". První československá republika.

Československé dobrovolnické vojsko na straně demokratických mocností - jako světové unikum. Národní odboj jako činitel "světové revoluce". T.G. Masaryk a vliv čs. odboje na prosazení demokratických a humanistických cílů války ze strany mocnosti Bohovy. (Wilson). Společný revoluční boj česko - slovenský.

Demokratické hnutí Čechů a Slováků jako významná síla při zničení středověkých dynastií ve střední Evropě.

Vznik ČSR jako jediného demokratického státu v tehdejší Evropě východně od Rýna. ČSR jako oáza demokracie a opora pro demokraty z Ruska, Maďarska, Německa a Rakouska. Nenávist nacistů.

Konfrontace s Německem, zrada západních spojenců a mnichov.

Zničení tradice čs. demokracie, která předznamenala nynější demokratickou zap. Evropu - vyřazení Čechů a Slováků z vývoje, jenž byli předbojovníky. A proč ?? Znovu:

Nedostatečná ochota našich předků bránit svébytnou civilizační a kulturní formu jako hodnotu universální, za niž bylo třeba umírat a zabíjet ve svrchovaném zájmu vlastním i v zájmu lidstva vůbec.

6/Druhá světová válka a "druhý odboj".

Odboj jako mravní příklad a jeho iluse jako východisko sovětské dominace.

Rozdělení Čechů a Slováků.

7/Československo 1948 -1968 : síla a slabost režimu.

8/Rok 1968/69 :

Se zvláštním zaměřením na ty příčiny porážky, které se opakují - viz lekce 2,3,5 !

Zdůraznění utopických rysů programu roku 1968 jakožto další podstatné příčiny porážky. Utopičnost a nereálnost programu znamená představy, že bylo (nebo někdy bude) lze zavést "lidskou tvář" s požehnáním Kremlu.

9/ Československo pod sovětskou dominací a boj oposice :

Se zvláštním zaměřením na vznik jednotlivých opozičních resp. revolučních proudů,

metod jejich činnosti,

vývoj politiky režimu v konfrontaci s oposicí.

Generační změna v opozici od konce let 70, přínos a slabost nové generace.

Perspektivy let 80.

10/Charakteristické rysy českých a slovenských dějin.

Paralelnost obou národních kultur.

Staré diskuse o "smyslu českých dějin". (Masaryk, Rádl, Nejedlý, Werstadt.) Mobilisující a stmelující význam těchto diskusí a koncepcí.

Nové koncepce : Černý, Patočka, Skalický.

Aktuálnost otázky a její nové řešení.

Charakteristika představ o státě, jeho zřízení, o právech a postavení občanů v československé státní tradici.

Konfrontace těchto představ se současným stavem.

Konfrontace těchto představ s politickými představami (?) oposice.

Z toho plynoucí: a/ odpověď, proč režim potlačuje československou státní tradici a jakékoli studium nár. dějin vůbec

b/vymezení místa současné dem. oposice v nár. dějinách

Jan Tesař.